

РЕШЕНИЕ

№ 17968

гр. София, 12.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 85 състав, в публично заседание на 04.05.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Биляна Икономова

при участието на секретаря Кристина Петрова, като разгледа дело номер **3373** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 84 и следващите от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/.

Образувано е по жалба на А. Ф. М. С., лице без гражданство от Палестинска окупирана територия, [дата на раждане] , против решение № 439/27.02.2026 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците /ДАБ/ при Министерски съвет /МС/.

Изложени са твърдения за незаконосъобразност на оспореното решение. Нарушени били разпоредбите на чл. 35 АПК и чл. 75, ал. 2 ЗУБ. Не била изяснена фактическата обстановка. Изразено е несъгласие, че лицето е мигрант, напуснало страната си по икономически причини. Акцентираща, че решението се позовава на справка от 19.12.2025 г., изготвена два месеца преди издаването на акта, поради което не се отразяват промените в общественно-политическата обстановка в П. след започване на военната интервенция на САЩ и И. в И.. Коментира се положението в Ивицата Газа и района на [населено място] на Западния бряг, както и сблъсъците между И. и „Х.“. За предоставянето на хуманитарен статут приложение намирала разпоредбата на чл. 9, ал. 8 ЗУБ. Моли оспореното решение да бъде отменено, а преписката – върната за ново разглеждане.

В съдебно заседание жалбоподателят А. Ф. М. С., редовно призован, не явява. Процесуалният му представител поддържа жалбата и моли да бъде уважена. Акцентираща, че след ескалацията на конфликта между И. и „Х.“ в началото на 2026 г. обстановката била усложнена, засегната била инфраструктурата, нарушен бил достъпът до храна, вода и медицинска помощ.

Ответникът - председател на ДАБ при МС, редовно призован, не се явява. Чрез процесуалния си представител оспорва жалбата и моли същата да бъде отхвърлена като неоснователна.

Административен съд София-град, Първо отделение, 85-и състав, като обсъди твърденията на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

На 30.09.2025 г. А. Ф. М. С., лице без гражданство от Палестинска окупирана територия, [дата на раждане], религия – сунит, етническа принадлежност – арабин, семейно положение - неженен, е поискал международна закрила в Република Б..

На 03.10.2025 г. е проведено интервю с А. Ф. М. С.. Заявява, че е роден в Западен бряг, имал леля в Й., която е посещавал няколко пъти, чичо в Ш., с който не били говорили от година, но дошъл в Б. с брат си. Сестрите и родителите му останали в П., баща му бил строителен работник, но спестяванията им свършили. Имал сертификат за учене до дванадесети клас, но не го бил завършил. Работил като строителен работник в Западния бряг, като искал да работи в Б.. Отишъл с автобус до А., Й., и от там със самолет до И., Т., след което със самолет в Б.. Имал виза Шенген, получена от българското посолство в Р., за да я ползва като турист. Посетил Е. за няколко дни, Й. – три пъти през годината, като преди това спрял да я посещава заради работа му. Не бил арестуван, осъждан. Не сочи да е имал проблеми заради етническа или религиозна принадлежност, коментира случай с камъни, които хвърляли по него от еврейски селища. Не участвал във въоръжена групировка, не бил ходил в казарма или минавал военно обучение, не е получавал призовки и покани за членство в групировка или армия. Не членувал в политическа партия и партийни мероприятия. В страната по произход нямало сигурност, нямало свобода, работа. Можел да бъде убит. Имало пропусквателни пунктове, които не го пускали да мине за пазар, а не ходил, ако разбере, че са от израелската армия. Спрямо него не било оказвано насилие, нито била отправяна заплаха. Не би се завърнал в държавата по произход, защото нямало сигурност, свобода и работа. Подал молба за закрила, тъй като можел да бъде убит. Заявява, че с визата се е запътил за Испания, като искал да посети М. и Б. за туризъм.

Въз основа на справка от 19.12.2025 г. на дирекция „Международна дейност“ при ДАБ на МС с решение № 439/27.02.2026 г. председателят на ДАБ при МС отказва да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на А. Ф. М. С..

Решението е връчено на адресата му на 05.03.2026 г.

При така установеното от фактическа страна Административен съд София-град, Първо отделение, 85-и състав обуславя следните правни изводи:

Жалбата е допустима. Подадена е срещу индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК, подлежащ на съдебен контрол, от активно легитимирано лице - адресат на акта и засегнат неблагоприятно от него, в указания 14-дневен срок съгласно чл. 84, ал. 3 ЗУБ.

Разгледана по същество, жалбата е **ОСНОВАТЕЛНА**.

На първо място, оспореното решение е издадено от компетентен административен орган - председателят на ДАБ при МС на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 ЗУБ, в установената писмена форма, поради което не са налице основания за прогласяване на неговата нищожност по смисъла на чл. 168, ал. 1 и ал. 2 във връзка с чл. 146, т. 1 АПК, съответно – за отмяна по смисъла на чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 2 АПК.

На второ място, производството за предоставяне на международна закрила е образувано с регистрирането на А. Ф. М. С. като чужденец по подадена от него молба за международна закрила /чл. 68, ал. 1, т. 1 във връзка с чл. 4, ал. 2 ЗУБ/. Изискано е становище от ДАНС съгласно чл. 58, ал. 10 ЗУБ. В действителност това становище е задължително за органа, който действа в условията на обвързана компетентност, но в случаите, в които се възразява да бъде предоставена международна закрила за чужденец, който представлява заплаха за националната сигурност. Подобно възражение не е обективизирано. Следователно, при произнасяне по постъпилата молба

органът изследва именно наличието на предпоставките по чл. 8 и чл. 9 ЗУБ, обективизирано в оспорения акт. Проведено е интервю, в хода на което се посочват от молителя факти и обстоятелства във връзка с подадената молба, като на същия е предоставена и възможност да даде подробни обяснения. По време на интервюто, проведено в присъствието на интервюиращия орган и преводач /чл. 63а, ал. 6 ЗУБ/ и удостоверено с подписите на същите /чл. 63а, ал. 9 ЗУБ/, е съставен протокол /чл. 63а, ал. 3 ЗУБ/, в който молителят е изложил всички причини, поради които е напуснал страната си и не желае да се върне в нея, като същият се подписва под изявлението, че няма какво да добави към казаното, че текстът е преведен на разбираем за него език и не са съществували комуникативни пречки, както и, че няма възражения по написаното /чл. 63а, ал. 9 ЗУБ/.

Обективно и безпристрастно е изготвено становище, представено на председателя на ДАБ за вземане на решение /чл. 74, ал. 1 ЗУБ/. Молбата за предоставяне на международна закрила е разгледана от председателя на ДАБ индивидуално, обективно и безпристрастно, извършена е преценка за предоставяне на статут на бежанец, разгледана е необходимостта от предоставяне на хуманитарен статут /чл. 73 ЗУБ/. Взето е решение, с което на молителя А. Ф. М. С. се отказват статут на бежанец и хуманитарен статут /чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 ЗУБ/.

Формира се извод, че не са допуснати процесуални нарушения, от категорията на съществените, които да ограничават правото на защита на лицето - А. Ф. М. С., и предпоставка за отмяна на оспорения административен акт съгласно чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 3 АПК.

На трето място, в конкретния случай от съда не може да се извърши преценка за законосъобразността на акта – издаден ли е той в съответствие с материалния закон и неговата цел /чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 4-5 АПК/.

Действително, молителят не се яви в съдебно заседание, за да разкаже лично бежанската си история и да посочи нови факти по смисъла на чл. 142, ал. 2 АПК, вкл. и да заяви по какъв начин тези нови факти конкретно за него като личност представляват реална опасност или биха били основание за опасения от преследване, да заяви и да представи доказателства, да формира доказателствени искания, а същият е и в неизвестност от 16.03.2026 г., в която хипотеза по сходни казуси настоящият съдебен състав е формирал становище, че от това се следва извод за нежелание на лицето да му бъде предоставена в Република Б. поисканата международна закрила. Настоящият съдебен състав е приемал също, че когато едно лице доброволно напуска държавата по произход, за да се засели другаде, от желание за промяна и причини от личен характер, същото това лице е мигрант, а не бежанец, съгласно глава II, § 62 от Наръчника по процедури и критерии за определяне на статут на бежанец, издаден от службата на Върховния комисар на Организацията на обединените нации. Обсъждани са сходни казуси, при които семейството на молителя остава да живее в страната по произход, а той има за цел посещение на европейска държава, като в случая следва да бъде отчетено и поведението на молителя преди да дойде в Б. /получаване на виза, посещенията на различни държави, заявената цел за туризъм/ и изявлението му, че иска да работи тук, тъй като няма сигурност и свобода, от което отново би могъл да бъде формиран извод, че същинската му цел за идването в Б. не е получаване на международна закрила поради това, че попада в обхвата на понятието „бежанец“ или че отговаря на изискванията за предоставяне на хуманитарен статут. Що се отнася до твърденията на пълномощника му за осъществяване на хипотезата на чл. 9, ал. 8 ЗУБ, следва да бъде съобразено, че под „други причини от хуманитарен характер“ по смисъла на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ се има предвид не всяка причина независимо от нейното естество, а хипотезата урежда останалите случаи, различни от изрично предвидените в чл. 9, ал. 1, въз основа на които да се установява същата по интензивност реална опасност от тежки посегателства срещу личността на чужденеца при завръщането му в

държавата по произход. От жалбоподателя не се изтъква осъществяването на конкретни факти и обстоятелства съобразно направеното тълкуване, като следва да бъде изрично отбелязано, че основание за предоставяне на хуманитарен статут не представлява хуманитарната криза, каквато сочи пълномощникът на жалбоподателя, тъй като не попада в обхвата на понятието други причини от хуманитарен характер по чл. 9, ал. 8 ЗУБ.

Въпреки това предвид изложеното в откритото съдебно заседание и информацията от общодостъпни източници, от представените и приети като доказателства справки на дирекция „Международна дейност и проекти“ на ДАБ към МС от 25.02.2026 г., 26.03.2026 г. и 15.04.2026 г. се установява, че са налице нови факти и обстоятелства по смисъла на чл. 142, ал. 2 АПК след издаване на обжалвания административен акт, а именно - налице е съществена промяна в обществено-политическото положение в П.. В доклада на Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси от 02.04.2026 г. относно хуманитарната ситуация в Окупираната палестинска територия било посочено, че повишените нива на насилие, засегнатите ограничения и метеорологичните явления продължават да засилват зависимостта на хората от хуманитарна помощ. Посочено е също, че атаките на израелските заселници срещу палестинци продължават да нарастват, което водело до жертви, щети и разселване, докато израелските сили прострелвали смъртоносно повече хора. В справката от 15.04.2026 г. се сочи, че разселването достига безпрецедентни нива, като се очаква около 1,6 млн. души да се сблъскат с високи нива на продоволствена несигурност, както и, че според съобщения в медиите и двете страни продължават да нарушават прекратяването на огъня, като са коментирани случаи на сблъсъци със смъртни случаи от началото на 2026 г., както и, че по т.нар. Жълта линия, която маркирала вътрешната граница между зоната, контролирана от „Х.“, и тази, контролирана от израелските военни, имало повтарящи се инциденти със стрелба и въздушни удари. Според немската федерална служба за убежище и бежанци би имало последици за сигурността, тъй като израелските военни в съответствие със задължението си да защитават израелското население все по-често ще трябва да действат в райони, които били под контрола на силите за сигурност на Палестинската администрация. Направен е извод, че И. засилва военните операции на Западния бряг, вкл. и Източен Й., откакто била започнала войната през 2023 г., като операциите включвали убийства, арести, разселване. Посочено е влиянието на затварянето на граничните пунктове с ивицата Газа, вкл. предвид и ситуацията в района – между И., САЩ и И.. Обсъдени са фазите на договореното примирие, като е направено уточнение, че изпълнението на първата фаза остава частично и ограничено до началото на 2026 г., тъй като израелските сили продължават да поддържат контрол над големи части на територията и ключови контролно-пропускателни пунктове, а втората фаза била спряла бързо поради политически и свързани със сигурността разногласия. Коментира се, че „Х.“ призовава ООН и организациите за правата на човека да се изправят срещу „неконтролираното колониално поведение“ на И. /одобряване на план за разрешаване на регистрация на земя/, като властите на последната обвиняват UNRWA във връзки с „Х.“ и пристрастност, акцентира се и върху приемането на закон от израелския парламент относно забрана за предоставяне на комуникационни, банкови и финансови услуги на UNRWA, отмяната на дипломатическия й имунитет. От справките, приложени по делото, и от информацията от общодостъпни източници може да се направи извод, че рисковете по отношение на сигурността в Западния бряг са значително завишени, като това важи в най-голяма степен за районите на градовете Д., Х., Н. /от която област е и молителят/, Б. и др., а ситуацията в ивицата Газа е изключително усложнена предвид пропускателния режим и постоянния риск от избухване на въоръжени стълкновения и конфликти.

Описаните факти и обстоятелства не са обсъдени от органа, въпреки че някои от тях са се

осъществили към датата на издаване на оспореното решение, но след провеждане на интервюто с молителя и изготвянето на справка от 19.12.2025 г. По отношение на тези факти и на осъществилите се след издаването на оспорения акт следва да се установи дали същите представляват нови факти по смисъла на чл. 142, ал. 2 АПК. В съдебната практика е застъпено становището, че новите факти са такива, на които законодателят е придал обратно действие. Установяването на нови факти от значение за производството е допустимо само за такива факти, които са настъпили след издаването на акта за отказ за предоставяне на международна закрила и които с обратна сила променят правното значение на фактите, въз основа на които органът е взел решението си, или отменят съществуването на тези факти, които с обратна сила рефлектират върху направените фактически установявания и правни изводи към датата на издаването на решението. Правилното тълкуване на чл. 142, ал. 2 АПК е от изключително значение именно при преценка върху основателността на подадени молби за международна закрила от чужди граждани, тъй като обстановката в страните на произход на търсещите убеище е често динамична и следва да бъде преценена във всеки един етап на производствата от административният орган и от съда. Произнасянето по тях засягат пряко човешкият живот, поради които индикации за възникнал риск за живота или сигурността на лицето трябва да се взема предвид на всеки етап с оглед правилното прилагане на принципа за забрана за връщане.

Съществената промяна в общественно-политическото положение в страната на произход налага нова проверка и обсъждане на обстоятелствата, относими към търсената закрила по чл. 8 и чл. 9 ЗУБ. Тъй като чл. 75, ал. 1 ЗУБ урежда специална компетентност на административния орган в производството по предоставяне на международна закрила и естеството на административния акт не позволява съдът да реши въпроса по същество, съдът следва да отмени административния акт и да изпрати преписката на съответния компетентен административен орган за ново произнасяне в указан от съда след обсъждане на актуалното общественно-политическото положение в страната и в частност Западния бряг, положението на Агенцията на ООН за подпомагане и работа с палестинските бежанци в Близкия изток /UNRWA/, и преценка приложим ли е принципът за забрана за връщане по чл. 4, ал. 3 ЗУБ /чл. 172, ал. 2 АПК във връзка с чл. 173, ал. 2 и чл. 174 АПК/. Именно тук обаче следва да бъде отбелязано, че така дадените указания по тълкуването и прилагането на закона задължават органа да се съобрази с тях, но не определят резултата от произнасянето му.

В този смисъл решения на ВАС: по адм. дело № 11820/2025 г., VII отд., по адм. дело № 69/2026 г., I отд., по адм. дело № 8270/2025 г., VI отд., по адм. дело № 1540/2026, III отд.

Така мотивиран, Административен съд София-град, Първо отделение, 85-и състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ решение № 439/27.02.2026 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет.

ИЗПРАЩА преписката за ново произнасяне от административния орган по молба от 30.09.2025 г., подадено от **А. Ф. М. С.**, лице без гражданство от Палестинска окупирана територия, [дата на раждане] , в шестмесечен срок от влизане в сила на съдебния акт в съответствие със задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, изложени в него.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба, подаден в 14-дневен срок от съобщаването му на страните до Върховен административен съд на Република Б. чрез Административен съд София-град.

ПРЕПИС от решението да се изпрати на страните на основание чл. 138, ал. 3 във връзка с чл. 137 АПК.

СЪДИЯ:

